

“Coșca cu puii de aur”

numismatică a Academiei, obiecte rare din aur, argint și pietre prețioase ale Muzeului Național de Antichități. La Kremlin, pentru intrarea în compartimentul din Sala Armelor aveau chei un reprezentant al regatului român și unul al Rusiei țariste, niciunul neputând intra la tezaur fără celalalt. Pe 13 ianuarie 1918, Lenin semna o rezoluție prin care promitea că tezaurul “va fi restituit poporului român, când acesta va fi condus de un guvern democratic”. Nu s-a întâmplat așa nici în timpul regimului socialist, când, chipurile, la putere se afla proletariatul, nici după căderea comunismului. Procesele verbale încheiate atât la Iași, la plecarea Tezaurului, cât și la Moscova, în momentul depozitării acestuia sunt păstrate cu sfințenie, într-un dosar special aflat la BNR, dosar transmis de la un guvernator la altul. Fiecare dintre ei respectă legământul, care spune că Banca Națională nu va renunța niciodată la comoara neamului românesc.” După ce am fost numit guvernator și am vizitat instituția, fostul șef al Băncii Naționale a intrat în birou, a încuiat ușa, ceea ce m-a și speriat puțin, a deschis seiful personal și a scos un dosar îngălbenit. Era dosarul tezaurului de la Moscova”, a povestit la un forum Mugur Isărescu. Dar, iată, a trecut aproape un secol și Tezaurul este tot la străini.

Nici regii, nici președinții nu s-au “bătut” pentru comoara de la Moscova

După Primul Război Mondial, au fost tatonări între România și URSS. Într-un

dialog neoficial la Conferința de la Varșovia (1921), un delegat rus susținea că URSS ar renunța la pretențiile asupra Basarabiei dacă România va “uita” de Tezaur. Din păcate, regii României - Ferdinand I, Carol al II-lea și Mihai I - n-au avut contribuții marcante în acest sensibil subiect. Mai târziu, în 1964, Gheorghiu-Dej, în timpul unei vizite la Moscova, a abordat, fără ecou, problemele Basarabiei, frontiera dintre RPR și URSS, dar și Tezaurul nerestituit. În 1977, Ceaușescu îl atenționa pe Leonid Brejnev că nu e cazul să insiste pe existența unei națiuni moldovenești. Un an mai târziu, partea română a înaintat o cerere oficială, vizavi de Tezaur, dar același Brejnev a refuzat orice discuție, pretextând că datoria României față de Uniunea Sovietică depășea cele 93 tone de aur reclamate. Delegația română condusă de Ceaușescu a respins motivul invocat. Apoi, subiectul a fost acoperit de uitare până în 1991, când în timpul unui

Peștera de la Mănăstirea Tismana

sejur în Uniune, președintele Ion Iliescu i-a reamintit lui Gorbaciov de comoara românilor confiscată la Kremlin cu decenii în urmă. Liderul sovietic a promis examinarea situației. A omis să precizeze însă durata de studiu... Emil Constantinescu a semnat un nou tratat de bază cu Federația Rusă, în 1996, dar acesta nu aducea nicio îmbunătățire de fond, fără vreo referire de substanță la confiscarea aurului de către Rusia. În 2005, de pe agenda vizitei președintelui Traian Băsescu la Moscova, au lipsit discuțiile despre Tezaur. “Nu sunt un politician român fixat asupra trecutului în relațiile cu Moscova”, a adăugat Băsescu. Azi, autoritățile române tac, parcă ar fi tăcerea neputinței.

Rușii ne-au înapoiat din 93 t de aur doar 33 kg

În 1935, după reluarea legăturilor diplomatice între București și Moscova, Rusia a trimis României 1.445 de lăzi cu o greutate de 135 de tone. Tot atunci au fost repatriate osemintele lui Vodă Cantemir. În lăzi se aflau însă mai mult arhive, presa vremii remarcând cu mâhnire că rușii ne-au înapoiat fleacuri. Mai târziu, în 12 iunie 1956, autoritățile comuniste considerau că obținuseră o mare victorie - tezaurul de la Moscova fusese repatriat! Rușii trimiseseră “Tezaurul de la Pietroasa - Cloșca cu puii de aur”, odoare mănăstirești și 1.350 de picturi, dintre care 120 de lucrări erau semnate de Nicolae Grigorescu, 690 kg de argint și un număr de briliante. Plus 33 kg de aur, din 93 de tone!

A mai existat un episod în 1965, când o delegație condusă de Ceaușescu a ajuns la Moscova și a pus problema aurului românesc. Reacția sovieticilor a fost